

Брюксел, 23 май 2025 г.
(OR. en)

9288/25

ESPACE 40
PROCIV 58
IPCR 37

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	23 май 2025 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	8343/25
Относно:	Използване на спътникови данни, по-специално от мрежи от спътници за наблюдение на Земята, за целите на гражданската защита и управлението на кризи – Заключение на Съвета (23 май 2025 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно *използването на спътникови данни, по-специално от мрежи от спътници за наблюдение на Земята, за целите на гражданската защита и управлението на кризи*, одобрени от Съвета на неговото 4097-о заседание, проведено на 23 май 2025 г.

**ЗАКЛЮЧЕНИЯ НА СЪВЕТА ОТНОСНО ИЗПОЛЗВАНЕТО НА СПЪТНИКОВИ
ДАННИ, ПО-СПЕЦИАЛНО ОТ МРЕЖИ ОТ СПЪТНИЦИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА
ЗЕМЯТА, ЗА ЦЕЛИТЕ НА ГРАЖДАНСКАТА ЗАЩИТА И УПРАВЛЕНИЕТО НА
КРИЗИ**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

КАТО ПРИПОМНЯ

- А. заключенията на Съвета от 28 май 2021 г. относно „ново космическо пространство за хората“¹, в които се признават новите възможности, създавани от наличието и достъпността на данни с висока разделителна способност, за насърчаване на сближаването на наблюдението на Земята и изкуствения интелект (ИИ) с оглед подобряването на предоставянето на решения на нетехническите ползватели и по този начин осигуряването на ползи за европейските граждани;
- Б. заключенията на Съвета от 10 юни 2022 г. относно „Коперник“ за периода до 2035 г.², в които се подчертава значението на данните от наблюдението на Земята като ключов актив в подкрепа на сигурността, автономността и устойчивостта на ЕС, отчитат се новите екологични предизвикателства, подчертава се значението на включването на нови цифрови технологии, включително ИИ, в услугите и способностите за космическа сигурност и се потвърждава, че „Коперник“ е гражданска, оперативна, насочена към ползвателите, ръководена от ЕС и основана на политика за свободен достъп до данни програма в подкрепа на Зеления пакт, цифровия преход и гражданската сигурност;
- В. заключенията на Съвета от 13 ноември 2023 г. относно „космическата стратегия на ЕС за сигурност и отбрана“³, в които се подчертава необходимостта от усъвършенстване на използването на космическото пространство за целите на сигурността и отбраната чрез по-добро интегриране на свързаното с космическото пространство измерение в други области и се приветства оценката на вариантите за разработване на евентуална нова държавна услуга на ЕС за наблюдение на Земята, в рамките на която да се допълват съществуващите и планираните способности, да се отговаря на установените нужди и да се вземат предвид съществуващите инициативи;

¹ Док. 8956/21.

² Док. 10070/22.

³ Док. 14512/23.

- Г. заключенията на Съвета от 23 май 2024 г. относно „укрепване на конкурентоспособността на Европа чрез космическото пространство“⁴, в които се подчертава нарастващото значение на космическото пространство в много социално-икономически предизвикателства и политики, включително събирането на данни за по-добро разбиране на изменението на климата и по-добра подготовка за него;
- Д. заключенията на Съвета от 29 ноември 2024 г. относно „междинната оценка на космическата програма на Европейския съюз“⁵, в които се подчертава необходимостта от справяне с нарастващите заплахи за безопасността и устойчивостта на инфраструктурата, поддържаща услуги на ЕС от критично значение, включително базирани в космическото пространство активи, с оглед на нарастващите рискове, включително рисковете, свързани с киберсигурността;

I. Въведение

1. ОТЧИТА динамичното развитие на космическите технологии, по-специално мрежите от спътници за наблюдение на Земята, и ПРИЗНАВА значителния потенциал на координираното използване на спътникови данни и услуги за повишаване на устойчивостта; такива данни и услуги биха могли да предоставят допълнителна подкрепа от критично значение за действията на равнището на държавите членки и на равнището на Съюза по укрепване на рамките за управление на кризи, повишаване на безопасността на гражданите и предвиждане на природни и предизвикани от човека заплахи и справяне с тях; ПРИПОМНЯ във връзка с това необходимостта от пълно зачитане на областите на компетентност на държавите членки, включително по въпросите на националната сигурност и отбрана, и суверенния характер на решенията им относно споделяне на чувствителни космически данни;
2. ОТЧИТА ролята на съществуващите програми и инструменти за подкрепа на управлението на кризи и гражданската защита, включително услугите на „Коперник“, и ПОДКРЕПЯ тяхното по-нататъшно развитие; ПРИЗНАВА, че въпреки бързия напредък на изкуствения интелект (ИИ) в наблюдението на Земята неговите способности остават неравномерно разпределени между секторите, а човешкият експертен опит продължава да бъде от решаващо значение за предварителната обработка, валидирането и вземането на решения;

⁴ Док. 10142/24.

⁵ Док. 16128/24.

3. ПОДЧЕРТАВА необходимостта от засилване на сътрудничеството между държавите членки и с ЕС, пълноценно използване на съществуващите или планираните способности, включително националните инфраструктури и проекти, използване на търговски данни, както и евентуално разработване на нови решения, когато е целесъобразно, за ефективното събиране, обработване, анализиране, обменяне и разпространение на спътникови данни от всички налични спътници, както публични, така и частни, по-специално спътниците за наблюдение на Земята, като например спътниците на „Коперник“, в контекста на все по-сложните предизвикателства, породени от изменението на климата, природните бедствия и предизвиканите от човека и хуманитарните кризи, включително миграцията, които оказват въздействие върху стабилността и сигурността в рамките на Европа и извън нея;
4. ИЗТЪКВА значението на прилагането на ИИ, който вече подобрява идентифицирането и предвиждането на заплахи и наблюдението в реално време на кризисни събития, като по този начин допринася за устойчивостта и подготвеността на Европа; ОТЧИТА необходимостта от изграждане на капацитет, от широко разпространение на данни от наблюдението на Земята за целите на териториалното управление и управлението на кризи и от инструменти, с които да се даде възможност за по-ефективно използване от страна на ползвателите чрез намаляване на техническите пречки и сложността, включително чрез използването на ИИ за подобряване на вземането на решения и улесняване на ситуационната осведоменост в реално време при сценариите за реакция при кризи; и ПРИВЕТСТВА във връзка с това работата, предприета в рамките на екосистемата на пространството за данни на „Коперник“;

II. Ползи от координираното използване на спътникови данни за целите на устойчивостта и подготвеността

5. ОТЧИТА, че координираният достъп в почти реално време до спътникови данни, включително спътникови данни с висока разделителна способност, калибрирани към специфичните нужди, породени от потенциално застрашаващи събития, дава възможност на ЕС и неговите държави членки да реагират по-бързо на кризисни ситуации, като природни бедствия, екологични опасности и заплахи за общественото здраве; текущото и по-нататъшното разработване на нови космически системи, по-специално „Коперник“ и мрежите от спътници на държавите членки и на търговските субекти за наблюдение на Земята в Европа, представлява възможност за допълнително координиране на дейностите, намаляване на закъснението и интегриране на данни от различни платформени станции на голяма височина, дълготрайни метеорологични балони, безпилотни летателни апарати и спътници, което води до бързо предоставяне на оперативна информация и по-дълъг период между повторните измервания, а това е от съществено значение за ранното предупреждение и реагирането при извънредни ситуации в случай на мащабни горски пожари, наводнения и земетресения;

6. ОТБЕЛЯЗВА, че подкрепяния от космическото пространство систематичен екологичен мониторинг дава възможност за прогнозиране, ранно откриване и оценка на опасности и на рискове за околната среда, включително в райони, чувствителни към изменението на климата или природни бедствия, като пряко подобрява защитата на гражданите и опазването на критичната инфраструктура и икономическите ресурси и активи;
7. ПРИЗНАВА значението, както и недостатъчно използвания потенциал на спътниковите данни за идентифициране и проследяване на рисковете, включително потенциалните икономически щети, замърсяването на околната среда, природните опасности, включително наводнения и горски пожари, влошаването на качеството на земите, горите и природните ресурси, незаконните миграционни потоци, проблемите, свързани с общественото здраве, и други явления, засягащи качеството на живот в рамките на Съюза; ПОДЧЕРТАВА, че предоставянето на редовна и точна актуална информация относно промените в околната среда подкрепя превантивните мерки, като гарантира, че държавите членки са по-добре подготвени да защитават благосъстоянието на гражданите на местно и регионално равнище, и ПРИВЕТСТВА решаващата благоприятстваща роля на компонента „Коперник“ на космическата програма на ЕС, като система за наблюдение на Земята под граждански контрол, за екологичния мониторинг и безопасност на глобално равнище, включително за управлението на бедствия; ИЗТЪКВА значението на полезните взаимодействия с други свързани с космическото пространство инициативи на ЕС в това отношение, включително компонентите на космическата програма на ЕС, програмата на Съюза за сигурна свързаност, инициативата „Дестинация Земя“ и проектите с двойна употреба, като например евентуалната бъдеща държавна услуга на ЕС за наблюдение на Земята; ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ съответните програми на Европейската космическа агенция, включително тези, които подкрепят способностите за управление на кризи, екологичен мониторинг и модерно наблюдение на Земята; ПРИЗНАВА съществуващите способности на търговските мрежи от спътници; и ИЗТЪКВА необходимостта от избягване на припокривания и гарантиране на пълно взаимно допълване с цел по-нататъшно укрепване на устойчивостта и подготвеността на Европа;
8. ПОДЧЕРТАВА, че координираното управление на космическите данни изисква и насърчава трансграничното сътрудничество, както и сътрудничеството между различните участници на равнището на Съюза и на равнището на държавите членки, което способства за взаимна подкрепа и солидарност в отговор на кризи както от европейско, така и от световно измерение, особено тези, които включват общи природни и предизвикани от човека заплахи;

9. ОТБЕЛЯЗВА подкрепата, предоставяна от услугата за сигурност на „Коперник“ на потребителите на тази услуга, които имат оперативни способности в областта на наблюдението на границите, морското наблюдение и подкрепата за външните действия и действията в областта на сигурността на ЕС, както и подкрепата, която услугата на „Коперник“ за управление на извънредни ситуации предоставя на гражданските потребители на услуги за сигурност и Механизма за гражданска защита на Съюза; и ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ съществуващите търговски услуги за сигурност в почти реално време;

III. Използването на ИИ в анализа на спътникови данни за целите на устойчивостта и подготвеността

10. ОТЧИТА, че ИИ играе все по-съществена роля за бързото обработване и анализиране на големи масиви от данни от спътникови наблюдения, което дава възможност за автоматизирано класифициране на районите, изложени на рискове, и за идентифициране на модели и аномалии, и че интегрирането на спътникови и допълнителни данни, по-специално изображения, получени от платформени станции на голяма височина или безпилотни летателни апарати, значително повишава оперативната стойност на получената информация; ОТБЕЛЯЗВА, че приложенията с ИИ допринасят за по-бързи процеси на вземане на решения и по-ефективно разпределение на ресурсите, което е от решаващо значение при кризисни сценарии с висок риск;
11. ИЗТЪКВА значението на алгоритмите за машинно самообучение и цифровите близнаци за прогнозиране на потенциални кризи, като например наводнения, пожари, суши и миграционни потоци, както и кризи с множество опасности и каскадни кризи, предвид това, че анализът на спътникови данни от минали периоди и дългосрочни тенденции чрез ИИ повишава капацитета за прогнозиране и моделиране на очаквани кризи, които биха могли да окажат въздействие върху безопасността и благосъстоянието на гражданите на ЕС и устойчивостта на европейските общества; ОТБЕЛЯЗВА ролята на Комисията, Агенцията на ЕС за космическата програма, Европейската космическа агенция и други субекти, на които е възложено изпълнението на „Коперник“, включително Европейската организация за експлоатация на метеорологични спътници, Европейската агенция за околна среда, Frontex, Европейската агенция за морска безопасност, Сателитния център на Европейския съюз, Европейския център за средносрочна прогноза за времето и Mercator Ocean International, както и националните оператори, за подпомагане на държавите членки при обработването, анализа и разпространението на тези данни, които предоставят на изследователите, създателите на политики и промишлените отрасли практически идеи за информирано вземане на решения в ситуации с висок риск;

12. ОЧАКВА прилагането и осигуряването на спазването на Акта за изкуствения интелект⁶ по отношение на основани на ИИ решения при анализа на спътникови данни, по-специално стриктното спазване на стандартите за защита на личните данни и за сигурност на данните; във връзка с това ПОДЧЕРТАВА, че основаните на ИИ решения трябва да бъдат предмет на строга регулаторна рамка, включваща изпитване, оценка и валидиране с цел гарантиране на надеждност, точност и оперативна ефективност на приложенията за управление на кризи, например за да се запази целостта на данните срещу възникващи заплахи, като например убедителни фалшификати на географски изображения;

IV. Предизвикателства и препоръки

13. ПОДЧЕРТАВА, че докато инфраструктурата за спътникови данни е в процес на разработване, е важно да се гарантира, че тя е интегрирана или оперативно съвместима със съществуващите системи и че се използват стандартизирани формати на данните и процедури за обмен, тъй като ефективното използване на спътниковите данни зависи от оперативната съвместимост между системите на Съюза и държавите членки и достъпните споделени ресурси; поради това ПРЕПОРЪЧВА съответните държави членки да използват съществуващите сравнителни показатели и стандарти и при необходимост да установяват единни стандарти и да подкрепят инициативи, насочени към хармонизиране на процедурите при същевременно подобряване на достъпността и използването на резултатите от космическите данни в целия Съюз;
14. ИЗТЪКВА значението на защитата на системите за събиране и обработка на спътникови данни срещу киберзаплахи с оглед опазването на критичната инфраструктура и гарантирането на наличността и целостта на данните и непрекъснатостта на достъпа до данни, и ПРИЗОВАВА за прилагането на решения, които водят до повишаване на сигурността на чувствителните данни и активно наблюдение на потенциалните рискове с цел смекчаване на евентуални инциденти или атаки, при отчитане на изискванията на законодателството на Съюза в областта на киберсигурността, приложимо за космическия сектор, включително Директивата МИС 2⁷;

⁶ Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на регламенти (ЕО) № 300/2008, (ЕС) № 167/2013, (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1139 и (ЕС) 2019/2144 и директиви 2014/90/ЕС, (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за изкуствения интелект), ОВ L, 2024/1689, 12.7.2024 г. стр. 1.

⁷ Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза, за изменение на Регламент (ЕС) № 910/2014 и Директива (ЕС) 2018/1972 и за отмяна на Директива (ЕС) 2016/1148 (Директива МИС 2), ОВ L 333, 27.12.2022 г., стр. 80.

15. ПОДЧЕРТАВА значението на свързаните със системата на Земята (геосфера, биосфера, криосфера, хидросфера и атмосфера) научни изследвания, развойна дейност и образователни дейности в областта на модерните технологии, като например обработката на големи информационни масиви, интегрирането на спътникови данни и данни от въздуха, машинното самообучение и прогнозното моделиране, за оползотворяването на пълния потенциал на ИИ за повишаване на устойчивостта и ефективността при анализа на спътникови данни и за пълноценното използване на високопроизводителните компютърни способности и инфраструктурните комплекси за ИИ с цел подпомагане на стартиращи предприятия и МСП при разработването на приложения, използващи данни от наблюдение на Земята; ОТБЕЛЯВА, че подкрепата за осведоменост и образование относно случаите на използване на спътникови данни ще увеличи използването на тези данни от съответните заинтересовани страни, и ИЗТЪКВА необходимостта от пълноценно използване на сътрудничеството между публичния сектор, академичните среди и промишлеността с цел стимулиране на иновациите в решения за повишаване на устойчивостта и с цел насърчаване на търсенето на спътникови данни от наблюдение на Земята;

V. Следващи стъпки

16. ПРИЗНАВА значението на координираното използване на спътникови данни, особено от публични и частни мрежи от спътници за наблюдение на Земята, и неговата роля за ограничаване на пропуските в информацията за Земята; ПРИКАНВА Комисията и държавите членки да работят за реализиране на този подход при текущите и бъдещите действия, тъй като той ще подкрепи значително усилията за изграждане на устойчивост и подготвеност в областта на сигурността и управлението на кризи и по този начин ще подобри защитата на гражданите на ЕС и ще насърчи оперативната съвместимост и конкурентоспособността на европейските оператори;
17. ПРИВЕТСТВА продължаващото интегриране на ИИ, включително машинното самообучение и бордовата обработка на данни, с оглед създаването на условия за по-ефективна обработка на данни и укрепването на способностите за прогнозиране, което е от съществено значение предвид нарастващия брой предизвикателства и рискове с въздействие както на европейско, така и на световно равнище;
18. изтъква значението на подкрепата за оперативно съвместима спътникова инфраструктура за споделяне на данни, на установяването на общи стандарти, които позволяват интегрирането на данни и услуги от търговски и национални инициативи и инициативи на равнище ЕС, както и на осигуряването на прилагането на надеждни и основани на риска мерки за киберсигурност, и СЧИТА, че настоящите заключения са съществена стъпка към повишаване на устойчивостта, подготвеността, сигурността и стабилността в цяла Европа и към подобряване на ефективното управление на кризи при същевременно зачитане на правата на гражданите и гарантиране на защитата на данните.